

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/44/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215209428
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4215209428.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v exekučnej veci oprávneného: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s. r. o., so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, IČO: 50 361 368, proti povinnému: M.. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, o vymoženie 956,25 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 26. októbra 2015 č. k. 10Er/838/2015-29 takto

rozhodol:

Odvolací súd v konaní p o k r a č u j e s právnym nástupcom oprávneného: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692.

Odvolací súd v konaní p o k r a č u j e s právnym nástupcom povinného: Mgr. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX.

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora JUDr. Ing. Jána Gaspera, PhD., Exekútorový úrad Rimavská Sobota, Kálmána Mikszatha 268, zo dňa 14. 04. 2015 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod sp. zn. 10Er/838/2015, EX 3214/15 zamietol. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2, § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku, § 35, § 45 ods. 1 a 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 54 ods. 1 a 2, § 53 ods. 5, § 39 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 25 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a uviedol, že oprávnený sa podaným návrhom zo dňa 15. 03. 2015 domáhal u súdneho exekútora JUDr. Ing. Jána Gaspera, PhD., vykonania exekúcie na vymoženie svojej pohľadávky voči povinnému vo výške 956,25 eura s príslušenstvom a trov exekúcie. Oprávnený predložil ako exekučný titul rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s., vedený pod sp. zn. IT-C/0511/0125 zo dňa 18. 05. 2012. Dňa 15. 05. 2015 doručil súdny exekútor súdu prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s prílohami. Súd prvej inštancie skúmal či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy, ktorá môže mať formu osobitnej písomnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Za týmto účelom súd prvej inštancie preskúmal aj zmluvu o úvere č. 0210460709 zo dňa 08. 06. 2009, v ktorej článok 2 bod 7 odkazuje na rozhodcovskú doložku upravenú vo všeobecných obchodných podmienkach Poštovej banky, a.s., ktorej znenie je uvedené v článku 10. Riešenie sporov a rozhodcovská doložka v bode 10.2.2 nasledovne : „Banka a klient sa dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní Služieb, Bankových produktov a/alebo vykonávaní Bankových obchodov, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik príslušnej Zmluvy, a to v nasledovnom znení: a) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Banka, predloží tento spor na

prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovského súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania; b) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Klient, je oprávnený predložiť na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovského súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu. " Pričom podľa bodu 2. prvej časti VOP je rozhodcovským súdom Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s." Súd prvej inštancie bol toho názoru, že v danom prípade nie je možné formuláciu rozhodcovskej doložky považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu alebo platnú rozhodcovskú doložku. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je podľa Občianskeho zákonníka neplatná. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že nešlo o individuálne dojednanie tejto doložky, na ktoré by povinný, teda spotrebiteľ, bol zvlášť upozornený, ktoré by bolo s povinným zvlášť dojednané, on by bol s týmto ustanovením zmluvy súhlasil a prejavil by svoj súhlas podpisom. Podpis na úverovej zmluve nemožno, podľa názoru súdu prvej inštancie, považovať zároveň aj za prejav súhlasu s rozhodcovskou doložkou, na jej platnosť je nevyhnutné jej individuálne dojednanie a individuálny prejav vôle účastníkov zmluvného vzťahu podpisom, ktorý v tomto prípade nebol dodržaný. Povinný sa tak bez vlastnej vôle a možnosti pričinenia vzdal vopred svojich práv, čo je v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom, pretože nie je spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia. Pri preskúvaní toho, či je preložené rozhodnutie vykonateľným exekučným titulom sa súd prvej inštancie zameral najmä na zistenie, či bol predložený rozsudok vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke. S poukazom na uvedené skutočnosti zistil, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vzhľadom na to je možné vychádzať z toho, že ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a následné zastavenie exekučného konania, a preto súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, namietajúc prekročenie zákonných limitov pri skúmaní žiadosti o vydanie poverenia, a to skúmaním iných listín ako pripúšťa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Súd nie je oprávnený skúmať iné listiny, napr. zmluvu o úvere či rozhodcovskú doložku. Namietol, že súd prekročil zákonné limity pre skúmanie exekučného titulu v zmysle § 45 ods. 1 a 2 ZoRK, ako aj z dôvodu prekážky rozsúdenej veci, keď skúmal rozhodcovskú doložku. Mal za to, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Vzhľadom na to, že tu bola prekážka *res iudicata*, konaním súdu došlo k porušeniu článku 2 odsek 2 Ústavy SR, pretože súd svojím konaním išiel nad rámec zákona. V tejto súvislosti poukázal aj na nález Ústavného súdu SR ÚS 2/2000 a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením nálezu Ústavného súdu II. ÚS 499/2012 a nálezu sp. zn. PL. ÚS 21/08 z 23. septembra 2009. Podotkol, že právny predchodca (Poštová banka a. s.) v rámci dojednania rozhodcovskej doložky postupoval v súlade s § 93 b) Zákona o bankách. Namietol nesprávnu aplikáciu § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ako aj absenciu akýchkoľvek dôkazov pre právne závery v napadnutom rozhodnutí. Namietol, že konštruovaním nového skutkového stavu bez jeho účasti mu bolo odňaté právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu. V neposlednom rade vytkol porušenie právnej istoty a legitímnych očakávaní, pričom poukázal na rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach, ako aj namietal neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom na základe jeho postavenia, pričom poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR III.ÚS 23/2013-8. S poukazom na uvedené dospel k záveru, že exekučný súd svojím postupom znemožnil uplatniť právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami

právoplatného rozsudku. Navrhol, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4. Z obsahu spisu vyplýva, že exekučné konanie začalo dňa 30. marca 2015, kedy bol súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. Ján Gasper, so sídlom Rimavská Sobota, K. Mikszatha 268 doručený návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská, Arbitrážna a Mediačná, a.s., so sídlom Bratislava, Trnavská cesta 7, IČO: 35 862 882, pod sp. zn. IT-C/0511/0125 zo dňa 18. mája 2012, ktorý mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 18. júla 2012 a vykonateľnosť dňa 22. júla 2012. Súdny exekútor doručil dňa 15. mája 2015 súdu prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenie na vykonanie exekúcie s prílohami. Súčasťou súdneho spisu bola o. i. zmluva o úvere č. 0210460709, ktorý uzavrel právny predchodca povinného s právnym predchodcom oprávneného dňa 8. júna 2009, všeobecné obchodné podmienky, v ktorých je (v časti II. bod 10.2) inkorporovaná rozhodcovská doložka. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením. Zo súdneho spisu ďalej vyplýva, že právny predchodca povinného (L., nar. XX. XX. XXXX) dňa XX. XX. XXXX zomrel. V zmysle uznesenia Okresného súdu Komárno zo dňa 11. apríla 2017 č. k. 5D/80/2016-58, Dnot 71/2016 bola schválená dohoda o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov, v zmysle ktorej M. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX ako syn poručiteľa nadobúda aktíva dedičstva bez povinnosti výplaty zákonného dedičského podielu ustupujúcim spoludedičom, nakoľko na seba preberá pasíva dedičstva do výšky ceny nadobudnutého majetku, t. j. sumu vo výške 343,50 eura, ktorú je povinný uhradiť veriteľovi (právnemu predchodcovi oprávneného). Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. mája 2017.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

8. Podľa § 63 ods. 1 a 2 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

9. Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

10. Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

11. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka smrťou táto spôsobilosť zanikne. Ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jej smrť inak. Za mŕtvu súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije.

12. Podľa § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

13. Podľa § 243d ods. 1 Exekučného poriadku exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

14. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

15. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

16. Krajský súd v Nitre v priebehu odvolacieho konania zistil, že oprávnený bol ku dňu 9. augusta 2017 vymazaný z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka číslo: 67934/B z dôvodu jeho zlúčenia s obchodnou spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, ktorá je jeho univerzálnym právnym nástupcom. Z tohto dôvodu rozhodol odvolací súd z úradnej povinnosti o tom, že v konaní ďalej pokračuje ako s oprávneným so spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a. s.

17. Podľa § 33b ods. 2 Občianskeho zákonníka plnomocenstvo zaniká smrťou splnomocniteľa, ak z jeho obsahu nevyplýva niečo iné. Zánikom právnickej osoby, ktorá je splnomocnencom alebo splnomocniteľom, zaniká plnomocenstvo len vtedy, ak jej práva a záväzky neprechádzajú na inú osobu. Keďže, s poukazom na vyššie uvedené, právny predchodca oprávneného zanikol a všetky práva a povinnosti prešli na jeho právneho nástupcu (BENCONT COLLECTION, a. s.) a z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by došlo k odvolaniu plnomocenstva, odvolací súd v konaní ďalej konal s právnym zástupcom oprávneného; Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s. r. o., so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, IČO: 50 361 368.

18. Spôsobilosťou byť stranou sporu (účastníkom konania) znamená spôsobilosť subjektu mať procesné práva a povinnosti. Ide teda o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje Civilný sporový poriadok v ustanovení § 61 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Citované ustanovenie sa teda odvoláva na hmotné právo, t. j. Občiansky zákonník. Hmotno-právna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtveho. Vzhľadom k tomu, že spôsobilosť byť stranou sporu (účastníkom konania) je nevyhnutnou procesnou podmienkou, k nedostatku procesnoprávnej subjektivity preto prihliada súd aj bez návrhu v každom štádiu konania. Ak v priebehu konania súd zistí, že strana sporu (účastník konania) stratila procesnú subjektivitu, teda ak fyzická osoba počas konania zomrie alebo právnická osoba zanikne, súd podľa povahy veci posúdi, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať. V prípade, ak fyzická osoba, ktorá je stranou sporu (účastníkom konania), v priebehu konania zomrie, t. j. stratí spôsobilosť byť stranou sporu (účastníkom konania), súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, resp. dedičom. Keď niet právneho nástupcu, resp. dediča, nemôže súd v konaní ďalej pokračovať, pretože v spojitosti s

nedostatkom procesnej subjektivity ide o neodstrániteľnú vadu konania vedúcu obligatórne k zastaveniu konania.

19. Nakoľko z lustrácie registra obyvateľov SR vyplýva, že povinný (právny predchodca) L., nar. XX. XX. XXXX, dňa XX. XX. XXXX zomrel, t. j. stratil procesnú spôsobilosť, odvolací súd postupoval v zmysle § 63 CSP. Na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu Komárno zo dňa 11. apríla 2017 č. k. 5D/80/2016-58, Dnot 71/2016, ktorým bola schválená dohoda o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov, v zmysle ktorej Mgr. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX ako syn poručiteľa nadobudol dedičstvo, a teda vstúpil do práv a povinností po L. C., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozhodol v zmysle § 63 ods. 2 CSP o pokračovaní s právnym nástupcom povinného; M. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX.

20. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto jeho rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožňuje, na jeho odôvodnenie podľa § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

21. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t. j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

22. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

23. Z vyššie uvedeného možno vyvodit' záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offico) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha

mu právo vyvodíť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

24. Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

25. K samotnému záveru súdu prvej inštancie v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosť, a teda platnosť) treba uviesť, že rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, t. j. ako absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka bola uzavretá s fyzickou osobou - nepodnikateľom, nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej rozhodcovskej doložky ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, čo umocňuje aj skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola inkorporovaná do všeobecných obchodných podmienok, čo znamená, že povinný mohol buď len odmietnuť zmluvu ako celok, alebo sa podrobiť všetkým podmienkam poskytnutia úveru, to znamená aj rozhodcovskej doložke, resp. rozhodcovskému konaniu. Odvolací súd dodáva, že samotná (spotrebiteľská) zmluva o úvere, neoddeliteľnou súčasťou ktorej boli všeobecné obchodné podmienky, bola vyhotovená v štandardizovanej formulárovej forme, v rámci ktorých bola inkorporovaná rozhodcovská doložka, ktorú spotrebiteľ individuálne s dodávateľom nedojednal. Navyše, v spektre aplikačnej praxe súdov SR bol viac krát vyslovený právny záver, podľa ktorého rozhodcovská doložka, ktorá síce umožňuje výber medzi rozhodcovským súdom a štátnym súdom, ale ak by dodávateľ inicioval (začal) rozhodcovské konanie skôr (ako prvý), dosiahol by nad spotrebiteľom dominanciu, na základe ktorej by bol spotrebiteľ povinný riešiť spor v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože svojím obsahom a významom konštituuje hrubú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Vznik rozhodcovskej doložky vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a jeho slobodnú voľbu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Na uvedenom nič nemá ani skutočnosť, že v zmluve o úvere (bod 7) je uvedené, že zmluvné strany sa dohodli na uzatvorení rozhodcovskej doložky uvedenej vo všeobecných obchodných podmienkach, nakoľko ako už bolo vyššie uvedené, povinný nemal možnosť túto zmluvnú podmienku zmeniť, resp. vylúčiť. Odvolací súd dodáva, že formuláciu rozhodcovskej doložky, obsiahnutú vo všeobecných obchodných podmienkach, nemožno považovať za súladnú so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, pretože bola opomenutá povinnosť stanovená v § 93b ods. 2 zák. č. 483/2001 Z. z., a to dať klientovi možnosť nepriať rozhodcovskú doložku - „Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov (CSP, Exekučný poriadok).“ Predmetné zákonné ustanovenia nijako nezbavovali právneho predchodcu oprávneného povinnosti predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinnému sa poskytuje nie len iluzórna možnosť voľby prijať alebo nepriať návrh na riešenie prípadných sporov v rozhodcovskom konaní. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnej doložke, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

26. Z uvedených dôvodov odvolací súd námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).